

1 Mayıs'ın kökenleri nedir?

Tarih: Şubat 1894

Çeviri: Marksist Tutum

Bir proleter bayram gününü, sekiz saatlik iş gününü elde etme aracı olarak kullanma düşüncesi ilk kez Avustralya'da doğdu. Avustralyalı işçiler, 1856'da, sekiz saatlik iş günü lehinde gösteriler yaparak, toplantılar ve eğlenceler düzenleyerek, hep birlikte bir günlük iş bırakmaya karar verdiler. Bu kutlamanın yapılacağı gün olarak da 21 Nisan tarihi saptandı. Avustralyalı işçiler bu kararı, yalnızca 1856'da uygulamaya niyetlenmişlerdi. Ama bu ilk kutlamanın Avustralyalı proleter kitleler üzerinde çok büyük etkisi oldu, onları canlandırıp yeni bir heyecana yol açtı ve bu kutlamanın her yıl tekrarlanmasına karar verildi.

Gerçekten işçilere, kendi kendilerine kararlaştırdıkları bir anda, kitle halinde işi bırakmaktan daha fazla cesaret ve kendi gücüne güven duygusunu ne verebilirdi? Fabrikaların ve atölyelerin ebedi kölelerine, kendi öz birliklerini toplamaktan daha fazla ne cesaret verebilirdi? Böylece, proleter bir kutlama günü düşüncesi hızla benimsendi ve Avustralya'dan diğer ülkelere yayılmaya başladı, ta ki sonunda tüm proleter dünyayı fethedene dek.

Avustralyalı işçilerin örneğini ilk izleyen Amerikalılar oldu. 1886'da 1 Mayıs'ın evrensel bir iş bırakma günü olmasına karar verdiler. 1 Mayıs'ta 200 bin Amerikalı işçi iş bıraktı ve 8 saatlik işgünü talebinde bulundu. Daha sonra uygulanan polisiye ve yasal baskılarla, işçilerin bu ölçekte bir gösteriyi tekrarlaması birkaç yıl engellendi. Yine de 1888'de bu yolda yeniden karar aldılar ve gelecek gösterinin 1 Mayıs 1890'da olmasını kararlaştırdılar.

Bu sırada Avrupa'daki işçi hareketi de güçlendi ve canlandı. Bu hareketin en güçlü ifadesi, 1889'da toplanan Uluslararası İşçiler Kongresi oldu. 400 delegenin katıldığı bu kongrede, sekiz saatlik iş günü talebinin en başta yer alması gerektiği yolunda karar alındı. Bunun üzerine Fransız sendikalarının temsilcisi, Bordeauxlu işçi Lavigne, bu talebin tüm ülkelerde evrensel bir iş bırakma ile dile getirilmesini teklif etti. Amerikan işçilerinin temsilcisi, yoldaşlarının 1 Mayıs 1890'da grev yapılması yolunda aldığı karara dikkat çekti ve kongre bu tarihte uluslararası bir proletarya gününün kutlanmasına karar verdi.

Otuz yıl önce Avustralyalı işçiler, aslında yalnızca bir günlük kutlama düşünmüşlerdi. Kongre, tüm ülkelerin işçilerinin, 1 Mayıs 1890'da sekiz saatlik iş günü için, hep birlikte gösteriler yapmasını kararlaştırdı. Kimse bu kutlamanın daha sonraki yıllarda da tekrarlanmasından söz etmedi. Doğal olarak, kimse, bu düşüncenin bir şimşegin çakışı gibi başarı kazanacağını ve işçi sınıfı tarafından kısa zamanda benimseneceğini önceden göremezdi. Bununla birlikte, 1 Mayıs'ın her yıl kutlanacak sürekli bir kurum haline getirilmesinin gerekliliğini herkesin kavraması ve hissetmesi için, 1 Mayıs'ın yalnızca bir kez kutlanması yeterli oldu.

İlk 1 Mayıs'ta sekiz saatlik işgününün uygulanması talep edildi. Ama bu hedefe ulaşıldıktan sonra da, 1 Mayıs'ın kutlanmasına son verilmedi. İşçilerin burjuvazi ve egemen sınıf karşısındaki mücadelesi devam ettiği sürece ve tüm talepleri karşılanmadığı sürece, 1 Mayıs, işçi sınıfının bu taleplerinin her yıl dile getirildiği gün olacaktır. Ve daha iyi günler doğduğunda, dünya işçi sınıfı kurtulduğunda, büyük bir olasılıkla insanlık o zaman da 1 Mayıs'ı, geçmişte verilen zorlu mücadelelerin ve çekilen acıların anısına yine kutlayacaktır.